

هشدار جادوگر اقتصاد سنگاپور به آمریکا

به شما خواهند گفت: «ما با هم برابریم، چه کوچک و چه بزرگ.» من بارها چنین عکس‌العملی را از چینی‌ها دیده‌ام.

تایم: درباره مسئله ویتنام چه می‌گویند و آینده روند فعلی را چگونه می‌بینید؟

لی: مشکل امروز ویتنام این است که چگونه کنترل کمونیستی خود را بر جامعه حفظ کند، شما وقتی درهای مملکت را گشودید، کنترل خود را بر مردم، اشتغال نیروی کار، ظرفیت کسب اطلاعات مردم و اینکه آن‌ها چه می‌خواهند، از دست می‌دهید، چین از این نظر پیشرفته‌تر است، زیرا چینی‌ها پذیرفته‌اند که کنترل مردم به شیوه‌های قدیمی کارآئی خود را از دست داده است، ولی در مورد ویتنام من اطمینان ندارم که رهبران این کشور که اکثراً از بازماندگان جنگ ویتنام هستند به این زودبها دست از تعصبات خود بردارند، آن‌ها بسیار محافظه کارند.

تایم: درباره بومه چه می‌گویند؟

لی: من تصور می‌کنم چنانچه به مسائل این کشور صرفاً از دریچه حقوق بشر بنگرید تأثیر و نفوذ اندکی می‌توانید بر این کشور داشته باشید، زیرا آن‌ها مصمم هستند در راهی که انتخاب کرده‌اند پیش بروند و بهای آن‌ها را نیز بپردازند، فکر می‌کنم چنانچه برمه‌ایها اقتصاد خود را بویژه در زمینه توریسم به یک اقتصاد باز تبدیل کنند تازه به جانی خواهند رسید که اندونزی و تایلند در سالهای ۱۹۶۰ رسیدند.

تایم: چنانچه چین از نظر اقتصادی به طور فزاینده فعال و نیرومند شود آیا تهدیدی برای کشورهای کوچکتر نخواهد شد؟

لی: در حال حاضر بیم از آنست که چین سرمایه‌های این کشورها را به خود جذب کند، در سال گذشته ۳۰ درصد از سرمایه‌گذاران در اندونزی و ۲۵ درصد از سرمایه‌گذاران در مالزی و تایلند به چین سرازیر شده است، چنین حجمی از سرمایه‌گذاری را باید یک مبارزه‌جویی جدی تلقی کرد.

تایم: ما به مدت چند هفته در کشورهای آسیایی اقامت کردیم و متوجه شدیم در بسیاری از این کشورها بازارهای

لی: شما از قبل هم می‌دانستید که در آینده درسهائی با کره شمالی خواهید داشت.

در این رهگذر چه کسانی شما را یاری خواهند داد؟، شاید روسها ولی آن‌ها هم تا پایان خط شما را همراهی نخواهند کرد و در نقطه‌ای حمایت خود را از شما دریغ خواهند کرد، اما چینی‌ها به طور قطع در کره از شما جانبداری خواهند کرد چرا که آن‌ها خواهان جنگی دیگر در کره نیستند و نیز حاضر نیستند سقوط کره جنوبی را تحمل کنند.

کره جنوبی هم از نظر موقعیت استراتژیک و هم از نظر اقتصادی برای چینی‌ها اهمیت بسیار دارد، ولی شما در عوض هر آنچه دودل دارید بر سر چین خالی می‌کنید. شما خوب می‌دانید که چینی‌ها به شدت از مسئله ناراضیان رنج می‌برند و از سوی دیگر در بخش اقتصادی به سرعت در جاده یک تورم فزاینده گام برمی‌دارند. بنابراین آن‌قدر شکننده هستند که به سهولت می‌توانند به روزهای قبل از حوادث میدان تیان‌آمن بازگردند و تمهیدات سخت اجتماعی را در پشت درهای بسته به موقع اجرا گذارند؛ از این رو مقامات چینی در گفتگوهای اخیرشان با وارن کریستوفر وزیر امور خارجه شما آنقدر حساس بودند که می‌تواند آن را راه رفتن بر روی لبه تیغ توصیف کرد، «ژیان زمین» رئیس جمهوری چین در این مذاکرات با توجه به روشهای نامعقول آمریکائیان گفت «مثل اینکه ما اگر با هم نجنگیم نمی‌توانیم دوست باشیم.» اگر شما قدری تعمق کنید درخواهد یافت که این یک جمله کاملاً مثبت برای دستیابی به ایجاد یک رابطه دوستانه و سالم است.

تایم: آیا شما در مورد ارتقاء سطح

تسلیماتی چین حساسیت دارید؟

لی: آن‌ها به این دلیل خود را مسلح می‌کنند که بتوانند از موضعی نیرومند سخن بگویند، من به دلیل افزایش قدرت نظامی چین وقوع جنگی را پیش‌بینی نمی‌کنم، آن‌ها قبل از هر مذاکره‌ای با شما می‌خواهند اطمینان حاصل کنند که شما برآوردی صحیح از اقتدار و نیرومندی آن‌ها دارید و در صورتی که شما در این برآورد راه خطا بروید آن‌ها

دی کواتک یو، شخصیتی که در سالهای ۱۹۸۰ با اجرای برنامه‌های اقتصادی خود در سنگاپور اقتصاد این سرزمین را شکوفا کرد و رشد سالانه آن را به ده درصد رساند به عنوان جادوگر اقتصادی آن کشور شناخته شده است. او تاکنون دو بار از سوی رسانه‌های گروهی آمریکا به عنوان مرد سال شناخته شده است. برنامه‌های اقتصادی او برای چین (او خود چینی الاصل است) تحرک شکفت انگیزی به اقتصاد چین داده است به طوری که بسیاری از اقتصاددانان، جهش امروزی اقتصاد چین را موهون توصیه‌ها و مشورت‌های او می‌دانند.

لی از منتقدان سرسخت سیاستهای آمریکا در حوزه اقیانوس آرام است و اخیراً طی مصاحبه‌ای با مجله تایم این سیاستها را به باد انتقاد گرفته است. متن مصاحبه را ذیلاً می‌خوانید.

تایم: آیا جنگ در شبه جزیره کره قابل اجتناب است؟ در این باره چه می‌گویند؟

لی: برای اجتناب از جنگ در کره یا باید آنقدر انتظار کشید که کیم ایل سونگ از صحنه سیاسی کره شمالی حذف شود و یا آنکه اطرافیان او درک کنند که دست به چه بازی خطرناکی می‌زنند، کیم نابخردانه با کارتی هولناک بازی می‌کند، بنابراین باید ضمن افزودن فشار بر او خوشبختنداری را حفظ کرد، چنین نمی‌تواند در این میان در خارج از گود بر اوضاع ناظر باشد، چرا که او همسایه دیوار به دیوار کره است، به چین باید نقشی داده شود و این کشور زمانی حاضر به پذیرفتن نقش است که این نقش محدود به مسئله کره نباشد بلکه برای چین در تیم مدیریت صلح، ثبات و ترقی جهان جانی شایسته در نظر گرفته شود. آمریکائیان یک روز چکش حقوق بشر را بر سر چین فرود می‌آوردند، روز دیگر این کشور را متهم به صدور کالاهای غیرمجاز می‌کنند و روز سوم بهانه‌ای دیگر برای وارد آوردن فشار بر او می‌تراشند و پس از این همه بهانه و ایراد به چین می‌گویند: «ما با یکدیگر دوست هستیم و برای حل این یا آن مشکل ما را یاری دهید.»

تایم: به نظر نمی‌رسد که شما چندان تأکیدی بر سیاستهای منفی آمریکا بر چین داشته باشید.

لی: مسئله تأکید بر چیزی یا تحت تأثیر قرار گرفتن از موضوعی نیست، باید یک احساس یگانگی مبتنی بر خوشبینی و اعتماد متقابل در بلند مدت ایجاد کرد،

رئیس جمهوری شما در گردهم آئی سائیل برای نخستین بار این احساس را بوجود آورد و نشانه‌هایی از تمایل آمریکا به توسعه اقتصادی آسیا از خود بروز داد که قبل از هر چیز این به نفع خود آمریکائیان است، تأکید بر حفظ این احساس باید در رأس مسائل و سیاست خارجی آمریکا قرار گیرد و سایر مسائل را به تدریج به گرد این احساس فرا خواند و به آن نزدیک کرد، جز این راهی برای ایجاد اعتماد متقابل وجود ندارد، اما تهدیدهای آمریکا علیه بازرگانی هم چین و هم ژاپن باعث خواهد شد که کل جامعه آسیای جنوب شرقی به جنگی اقتصادی علیه ایالات متحد کشیده شود که بیهودگی از آن می‌بارد، این چیزی است که شما می‌خواهید؟ تنها مسئله حقوق بشر در چین مطرح نیست، همزمان با ادامه سیاست تعارض با چین به معارضه با ژاپن نیز برخاسته‌اید.

ژاپن تنها متحد شما در زمینه حقوق بشر در آسیا است ولی آن‌ها نیز به علت سیاستهای اشتباهان در آن کشور در حال فاصله گرفتن از شما هستند، هیچ لزومی نداشت چوب تکفیر را علیه هوسا کاوا با دست بگیرید، به نظر من او کاملاً جانب شما را داشت ولی کابینه انتلافیش قدرت لازم را برای اعمال برنامه‌هایش به او نمی‌داد و شما بدون توجه به این نکته تمام انگیزه‌هایش را از او گرفتید.

چین و کره جنوبی

تایم: اما درباره سیاست آمریکا در کره شمالی بر ایمان بگویند.

جهان استانداردهای آمریکا را نمی‌پذیرد

می‌فهمانیم که ما هم حق پاسخگویی و درج آن در نشریه‌شان را داریم، این یک حق معقول، تجربه شده و متمدنانه در قلمرو مطبوعات است.

تایم: نظر شما درباره جامعه امروز آمریکا چیست؟

لی: من مایل نیستم در این زمینه بحثی جدلی را آغاز کنم ولی جامعه‌ای که در آن دو دانشجوی بی‌گناه ژاپنی را فقط بخاطر رودن اتمومیل‌شان به قتل برسانند از پای‌بست معیوب است، اسلحه به وفور در دست مردم است و ارزشهای انسانی در هر لحظه بوسیله افراد منحط که انحطاطشان ناشی از انحطاط جامعه‌شان است در معرض تهدید قرار دارد. ما به دنبال جامعه‌ای هستیم که از بیخ و بن با جامعه آمریکا متفاوت باشد، ما معتقدیم اصلی‌ترین وظیفه یک دولت تأمین نیازهای فردی افرادی است که خود به تنهایی قادر به تأمین آن نیستند یعنی ایجاد یک جامعه امن و باثبات که در آن در درجه اول امنیت زندگی افراد تأمین شده باشد و بنابراین موظفم اقدامات همه جانبه‌ای به عمل آوریم که به مردم تفهیم نمایم که زندگی دیگران برایمان بسیار با اهمیت است. ولی شما به افراد اجازه داده‌اید که تا هرکجا که می‌خواهند به بیراهه بروند و هرگز درصدد نبوده‌اید که از ناهنجاری‌های رفتاری آن‌ها جلوگیری کنید.

تایم: اگر قرار باشد به پرزیدنت کلینتون پندی بدهید آن پند چه خواهد بود؟

لی: من تصور می‌کنم که پرزیدنت کلینتون با مسائل چنان اساسی و ژرف روبرو است که به تنهایی قادر به ایجاد تغییر و تحول در جامعه آمریکا نیست. حل این مسائل نیاز به ایجاد اتفاق نظر میان کلیه اندیشمندان، شکل‌دهندگان افکار عمومی و قانونگذاران دارد، شما باید در جامعه خود نظم ایجاد کنید، به ارزشهای انسانی حرمت بگذارید، مدارس‌تان را به عنوان خانه دوم کودکان و نوجوانان تطهیر کنید و اگر چنین نکنید خدا می‌داند در ۱۵ تا ۲۰ سال آینده چه بر سر اجتماعتان خواهد آمد. □

منبع: تایم - ۱۸ آوریل ۱۹۹۴
ترجمه: از سرویس ترجمه گزارش

جهان هرگز چنین استانداردهائی را نخواهد پذیرفت، اما در جهانی که به مرحله برخورداری از روابط همه جانبه میان ملتها رسیده باشد و هرکس درصدد نفوذ به جوامع دیگر است دیگر نمی‌توان رفتارهایی را در پیش گرفت که مردم تصور کنند آن‌ها همچون وحشیان به حساب می‌آیند.

تایم: شما به اهمیت برخورداری مردم از جریان آزاد اطلاعات اشاره کردید با این همه می‌بینیم که حتی در سنگاپور از انتشار پاره‌ای نشریات که نوشته‌هایشان به مذاق رهبران کشور خوش نمی‌آید جلوگیری می‌شود. **لی:** بگذارید به موارد خاص اشاره

است. **تایم:** فکر می‌کنید نقش آمریکا در ۱۵ یا ۲۰ سال آینده در آسیا چه باید باشد؟ **لی:** قطعاً این نقش باید بهتر و متحول‌تر از نقشی باشد که امروز آمریکا به عهده دارد، بویژه در مورد چین، در ۳۰ سال آینده تحولات ژرفی در ساختار جمعیتی چین به وقوع خواهد پیوست، در حال حاضر ۸۰ درصد از جمعیت چین در روستاها و ۲۰ درصد در شهرها زندگی می‌کنند، به نظر من ۳۰ سال بعد بیش از ۶۰ درصد چینی‌ها شهرنشین خواهند شد و بنابراین به تعداد تحصیل‌کرده‌ها و مشتاقان تکنولوژی جدید اطلاعاتی نظیر ماشینهای فاکس،

آزاد از فعالیت و گستردگی چشم‌گیری برخوردارند که می‌تواند اثرات عمیقی بر اقتصاد کشورهای آن که دارای اقتصاد کمونیستی یا سوسیالیستی هستند بجای گذارد و شیوه‌های غربی که زمانی در این کشورها نفرین شده بود به تدریج راه خود را باز می‌کنند، فکر نمی‌کنید رفاه‌های که مردم از بهره‌گیری از این بازارها به دست می‌آورند باعث شود که آن‌ها را به فکر کسب آزادیها و حقوق فردی بیشتری بیاورند.

لی: رفاه و ترقی سطح زندگی یک سلسله ارزشهای مادی را به دنبال دارد و موجب ایجاد تغییر در رفتارهای انسان می‌شود، بنابراین چنانچه شما از اشتباهاتی که کرده‌اید و می‌کنید دست بردارید متوجه خواهید شد چه زمینه‌های مساعدی برای داد و ستد در این کشورها خواهید داشت و اگر واقعاً هدف نهائی شما تأمین سعادت و رفاه و نیک‌بختی برای مردم این منطقه از جهان است چه فرصتی از این بهتر.

تغییر در زندگی انسانها اجتناب‌ناپذیر است ولی نباید الزاماً به معنی محو شیوه‌های زندگی معمول مردم باشد، حفظ ارزشهای زیربنائی یک جامعه به معنی حفاظت از شبکه آشنائی خانوادگی و ملی هر جامعه است و چنانچه تحول و تغییر به این زیربناها خسران وارد کند، نمی‌توان آن را یک تحول موفق دانست.

نقش آینده آمریکا در آسیا

تایم: امروز که سنگاپور به چنین سطحی از آسایش و ثروت رسیده است فکر نمی‌کنید این خطه وجود دارد که در مقابل مزایایی را از دست بدهید؟

لی: هم آری و هم نه، آری از آن جهت که نسل جدید و جوان در جامعه‌ای که هر سالش نسبت به سال قبل رشد دارد بزرگ می‌شود و چنانچه روزی این رشد دچار تزلزل شود این نسل آسیب جدی می‌بیند - نه، از آن جهت که ساختار موفقیتهای ما بر تلاشهایمان استوار است. هیچ کس یک وعده غذای مجانی دریافت نمی‌کند، برای این وعده غذا باید کار کرد و هرچه بیشتر و بهتر کار کنید غذایان رنگین‌تر

مجلات، تلویزیون ماهواره‌ای و کامپیوتر به شدت افزوده خواهد شد و بالطبع از محیط بسته امروزی خود خارج شده و نیازشان به همبستگی با جهان خارج و ایجاد ارتباطات برون مرزی افزایش خواهد یافت.

تایم: پس به نظر شما مسئله حقوق بشر در چین خود به خود منتفی خواهد شد؟ **لی:** بگذارید صریحاً بگویم که استانداردهای کلیشه‌ای آمریکائی نمی‌تواند به صورت یک اصل تغییرناپذیر به جهان تحمیل شود.